

Nytt justerverk justerade både sjukfrånvaron och produktionen

Arbetsplats: Färila Sågverk

Kontaktperson: Leif Sundin, sågverkschef, tel 0651 - 20 415

Arbetslivsfondens handläggare: Leif Westrin

Skribent: Barbro Sonesson

Sammanfattning: Färila Sågverk exporterar det mesta av sin produktion av sågade trävaror som 1990 var 72.000 kubikmeter och när arbetsplatsprogrammet var genomfört 1993, hade ökat till 120.000 kubikmeter.

Ett helt nytt justerverk med hög grad av automatisering, byggdes i de gamla lokalerna. Arbetslokalerna, miljörummen, har god arbetsmiljö utan kyla, drag, damm och buller.

Sjukfrånvaron har minskat med 50 procent och långtidssjukskrivna och arbetsskadade har kunnat gå tillbaka till arbetet.

Bakgrund

Färila Sågverk ägs av Skogsägarföreningen Mellanskog. Produktionen 1990 var 72.000 kubikmeter sågade trävaror. Det mesta av produktionen exporteras.

Arbetsmiljön var bullrig, dammig och vintertid kall och dragig. Det fanns också risker för allergier förorsakade av trä-damm och mögelsporer.

Sågverket har 75 anställda, 62 män och 13 kvinnor. Sjukfrånvaron var 1990 cirka 30 dagar per anställd men varierade mycket inom företaget. Den högsta frånvaron fanns i justerverket med upp till 50 dagar per anställd. 1990 anmäldes 14 arbetsskador.

Mål

Målet för arbetsplatsprogrammet var att förbättra den fysiska arbetsmiljön så att närvaron ökar. Medarbetarna ska få ökat arbetsinnehåll, höjd kompetens och motivation.

Handlingsprogram för rehabilitering skulle utarbetas.

Genomförande

För att komma tillrätta med arbetsmiljön beslöts att bygga ett helt nytt verk i de gamla lokalerna. Att minska problemen med damm, kyla och drag och att få bort

de monotona arbetsmomenten var utgångspunkterna i upphandlingsarbetet. Personal och arbetsledning företog flera studieresor till andra justerverk för att få tips på goda lösningar.

Samtidigt som bygget påbörjades startade en omfattande utbildningsverksamhet. Datakunskap och datoranvändning var viktiga ämnen på schemat.

De viktigaste åtgärds punkterna var:

- miljörum i sortering och paketering
- automatisk städutrustning i justerverk
- utrustning för hantering av emballagerullar, stålband och bindströ
- värmesystem i miljörum
- ökad servicevänlighet på installationer, hydraulrum och arbetsplattformar
- sektionerat säkerhetsanalys.

Resultat

En av grundtankarna med att ordna miljörum var att skapa goda miljöer där folk arbetar. Man ville minska riskerna för allergier förorsakade av trädamm och mögelsporer. Det har man lyckats med. Lokalerna är ljusa och väggarna har ljuddämpande beläggning. Tempererad ventilation är en självklarhet och värmen kommer från radiatorer eller golvvärme, inte från fläktar som rör upp dammet. Där virket tas in och ut finns slussar som tar bort draget.

Arbetsplatserna är enkla att nå, det finns inga branta trappor. Justerverket har fem arbetsplatser, tre arbeten utförs i bekväma stolar men även enstyckesmatningen sker i en behaglig miljö.

Varje man har ett städområde som ska skötas. Tidigare gjordes det med sopar och rakor, men för att slippa att damm och spån sprids i lokalen används nu dammsugare. Det finns även automatisk städning i verket.

Paketering och emballagehanteringen har

fått en helt ny layout och det mesta styrs via datorer. Även ströläggningen sker nu automatiskt. Personalen har nu en mer övervakande funktion och det enda manuella arbete som återstår är att häfta på paketnummerlapp på virkespaketet.

Säkerheten på maskinerna når på många sätt långt över arbetarskyddsstyrelsens krav. De separata hydraulrummen innebär att underhållet är mycket lättare att sköta och man slipper olja, lukter och läckage inne i miljörummen.

Sjukfrånvaron har minskat med 50 procent. Flera långtidssjukskrivna och arbets-skadade har fått möjlighet att gå tillbaka till arbetet. Produktionen har blivit effektivare. 120.000 kubikmeter virke sorteras nu i ett justerverk mot tidigare 70.000 kubikmeter i två verk. Maxkapaciteten vid tvåskift ligger på 150.000 kubikmeter.

Hela arbetsplatsprogrammet kostade 30 miljoner kronor att genomföra. Arbetslivsfonden bidrog med 1,9 miljoner kronor. Företaget räknar med att spara 13 miljoner kronor per år med det nya justerverket. Besparingen för försäkringssystemet beräknas till 5,8 miljoner kronor per år.

Värdering

Målsättningen var att bygga framtidens arbetsplats och jag tror att vi kom en bra bit på väg säger Leif Andersson som var sågverkschef under projektiden och den som startade förändringsarbetet.

Tord Sverin säger att det var svårt i början med datorerna men att de nu sköter programmeringen själva. Tidigare stod han i ett bullrande, dragigt, kallt och dammigt justerverk och drog brädorna för hand. Nu sitter han i en bekväm stol och sköter arbetet med knapptryckningar och rullboll. Miljön är behaglig och ljudnivån minimal.